

**RECENZJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH
PANI DR AGNIESZKI OPALI-BERDZIK
W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO
W DZIEDZINIE NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU
W DYSCYPLINIE NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ**

Podstawę sporządzenia recenzji stanowi uchwała nr AR001-8-X/2023 Senatu Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach z dnia 24 października 2023 roku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej wszczętym na wniosek dr Agnieszki Opali-Berdzik oraz pismo przewodnie Pana dr hab. Bogdana Bacika, prof. AWF Katowice Prorektora sa. Nauki Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach wraz z dodatkową dokumentacją.

POTENCJALNY KONFLIKT INTERESÓW

Recenzentka nie znajduje się w sytuacji konfliktu interesów, w szczególności nie jest współautorką prac naukowych wspólnie z Habilitantką, nie uczestniczyła z Habilitantką w zespołach badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, nie prowadziła lub nie prowadzi wspólnie z Habilitantką prac naukowych w instytucjach naukowych. Ponadto, nie ma między recenzentką a Habilitantką stosunku nadrzędności służbowej oraz nie występują inne okoliczności określone w szczególności w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096). Recenzentka podjęła się zadania związanego z oceną osiągnięć naukowych Habilitantki, gdyż nie wykracza ono poza zakres naukowego doświadczenia i kompetencji recenzentki.

WARUNKI NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Podstawą opracowania niniejszej recenzji są kryteria konieczne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, wynikające z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2023 r. poz. 742 wraz z późniejszymi zmianami.

1. KRYTERIUM I – POSIADANIE STOPNIA DOKTORA

Habilitantka załączyła do dokumentacji kopię dyplomu uzyskania stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej, który został nadany uchwałą Rady Wydziału Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach dnia 21-go czerwca 2011 r. na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej p.t.: „*Charakterystyka posturograficzna kobiet w ciąży i po porodzie*” i po złożeniu stosownych egzaminów. Promotorem rozprawy doktorskiej był prof. dr hab. Andrzej Markiewicz, a recenzentami dr hab. Grzegorz Juras i prof. dr hab. Marek Woźniewski.

Tym samym kryterium I zostało spełnione.

2. KRYTERIUM II – POSIADANIE W DOROBKU OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH STANOWIĄCYCH ZNACZNY WKŁAD W ROZWÓJ DYSCYPLINY NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kandydatka do stopnia doktora habilitowanego powinna wykazywać się co najmniej dwoma osiągnięciami spełniającymi warunek znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauk o kulturze fizycznej, z czego co najmniej jedno może być monografią naukową lub cyklem powiązanych tematycznie artykułów naukowych.

Parametryczny dorobek naukowy Habilitantki, potwierdzony dokumentem z Biblioteki Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach (niestety brak jest informacji o dacie przygotowania tego dokumentu) wynosił 34,903 punktów IF oraz 1227 punktów MNiSW na dzień przygotowywania przez Habilitantkę stosownej dokumentacji. Obejmował on zarówno artykuły w czasopismach posiadających IF (13 prac), artykuły w czasopismach nieposiadających IF (12 prac), rozdziały w monografiach (2 prace) oraz streszczenia w materiałach konferencyjnych (3 prace). Liczba cytowań bez autocytowań i wartość indeksu Hirscha na dzień 27. czerwca 2023r. wynosiła odpowiednio 128 i 7 w bazie Scopus oraz 94 i 6 w bazie Web of Science. Wartość bibliometryczna przedłożonego do recenzji dorobku naukowego Habilitantki jest dobra, niemniej recenzentka jako sygnatariuszka

deklaracji DORA (San Francisco Declaration on Research Assessment) w swojej dalszej ocenie osiągnięć naukowych Habilitantki stosować będzie jedynie kryteria merytoryczne, uwzględniające oryginalność i wpływ badań na rozwój dyscypliny nauk o kulturze fizycznej, a nie kryteria ilościowe; wnosząc w ten sposób swój osobisty wkład w zmianę sposobu oceny dorobku naukowego, który ma współdecydować o awansie naukowym Habilitantki.

2.1. OCENA MERYTORYCZNA GŁÓWNEGO OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO STANOWIĄCEGO ZNACZNY WKŁAD W ROZWÓJ DYSCYPLINY NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ

W punkcie 4 przygotowanego autoreferatu jako główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego Habilitantka wskazuje cykl sześciu powiązanych tematycznie prac badawczych pod wspólnym tytułem „Ocena wpływu ciąży na narząd ruchu u kobiet”, opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej.

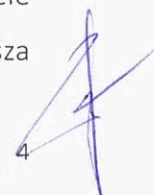
Pierwsza refleksja jaką recenzentka chciałaby się podzielić to poczucie spójności tematycznej związanej z kontynuowaniem przez Habilitantkę „swojego” tematu doktorskiego także w dalszym rozwoju naukowym. Stąd zapewne wybór zagadnień poruszanych przez Habilitantkę w ramach cyklu, które mają istotne znaczenie dla zrozumienia zmian toczących się w układzie narządu ruchu w trakcie ciąży oraz po porodzie, a których poznanie jest podstawą do potencjalnego wprowadzenia środków zapobiegawczych i terapeutycznych. Cykl obejmuje zagadnienia dotyczące roli wpływu ćwiczeń fizycznych na stabilność postawy kobiet w ciąży (praca nr 1 w cyklu), ocenę znaczenia wpływu niedoboru snu u kobiet w ciąży na ich stabilność posturalną (praca nr 2 w cyklu), obserwację specyfiki adaptacji chodu kobiet w ciąży (praca nr 3 w cyklu), ocenę wpływu zmian hormonalnych związanych z ciążą na rozluźnienie tkanki łącznej i związaną z tym zwiększoną ruchomość w stawach kręgosłupa kobiet w trakcie ciąży (praca nr 4 w cyklu), ocenę związku pomiędzy kątem nachylenia kości krzyżowej a bólem odczuwanym przez kobiety w odcinku lędźwiowo-krzyżowym, wskaźnikiem masy ciała i zmianą masy ciała w okresie okołoporodowym (praca nr 5 w cyklu) oraz analizę zjawiska częstotliwości występowania rozejścia się mięśni prostych u kobiet we wczesnym połogu (praca nr 6 w cyklu).

Szczegółowa analiza opublikowanych prac włączonych do cyklu pozwala wnioskować, że prace 1-5 przedstawiają różnorodne aspekty (wyniki) uzyskane w obserwacji jednej grupy pacjentek; tj. 45 pacjentek pochodzących z Górnego Śląska, włączonych do prospektywnych, longitudinalnych badań mających na celu ocenę wpływu ciąży na narząd ruchu badanych. Stąd,

we wszystkich pracach przyjęto prawie taki sam lub bardzo podobny schemat badania: t.j. kilkukrotny pomiar parametrów antropometrycznych, funkcjonalnych i/lub biomechanicznych, najczęściej przeprowadzony w pierwszym, trzecim trymestrze ciąży oraz w drugim i szóstym miesiącu po porodzie. Analiza istotności różnic analizowanych zmiennych (np. masy ciała, wartości testu palce-podłoga, kąta nachylenia kości krzyżowej, prędkości i drogi z jaką przemieszczał się środek nacisku stóp na podłoże w trakcie testów statycznych, prędkości chodu, czasu fazy podporu i przenoszenia, długości kroku, czasu fazy podwójnego podparcia) pozwoliła na wyciągnięcie przez Habilitantkę wniosków dotyczących obserwowanych zmian w poszczególnych terminach pomiarów. Z kolei ostatnia praca w cyklu, zaprojektowana jako badanie przekrojowe, łącząca się z poprzednimi podobną grupą badawczą (do badań włączono 52 ciężarne kobiety ze szpitala w Jaworznie) miała na celu określenie częstości i charakterystyki rozejścia się mięśnia prostego u kobiet w ciąży i ocenę zależności pomiędzy liczbą porodów a wielkością rozejścia kresy białej.

Na ramach przeprowadzonych badań Habilitantka zaobserwowała, że układ ruchowy zdrowych kobiet z indeksem masy ciała w normie adaptuje się adekwatnie do stanu ciąży, co zostało udokumentowane w publikacjach nr 1, 2, 3 i 5. Natomiast, podczas zaawansowanej fazy ciąży, odnotowała potencjalne ryzyko pogorszenia stabilności posturalnej przy ograniczeniu kontroli wzrokowej. W związku z tym, Habilitantka sugeruje, aby specjaliści z dziedziny położnictwa, w tym lekarze położnicy, położne (w kontekście szkół rodzenia) oraz fizjoterapeuci, podkreślali znaczenie wzmożonej ostrożności wśród kobiet w zaawansowanej ciąży, szczególnie w warunkach ograniczonego oświetlenia lub pola widzenia, aby zminimalizować ryzyko upadków, co z kolei zostało omówione w publikacji nr 2. Ponadto, Habilitantka zaleca, aby aktywność fizyczna w okresie ciąży i po porodzie była prowadzona pod fachowym nadzorem, ponieważ samodzielne ćwiczenia mogą okazać się niewystarczające do poprawy stabilności statycznej, co wykazała w publikacji nr 1. Z kolei, wyniki publikacji nr 3 sugerują, że naturalna adaptacja chodu w zaawansowanej ciąży, charakteryzująca się zmniejszeniem prędkości i długości kroku oraz zwiększeniem czasu podporu, przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa chodu. W badaniach przedstawionych w publikacjach numer 4 i 6 zidentyfikowano, iż po porodzie u kobiet może dojść do zwiększenia zakresu ruchomości zgięciowej tułowia oraz do rozejścia mięśni prostych brzucha, co prawdopodobnie wynika z utrzymującego się rozluźnienia tkanki łącznej. Stan ten może być obserwowany przez wiele miesięcy po porodzie, jak wskazano w publikacji nr 4. Habilitantka podsumowuje także, iż gorsza

4

stabilizacja stawów w dolnej części pleców oraz rozjęście mięśni prostych brzucha i wynikające z tego osłabienie mięśni brzucha po porodzie mogą wymagać interwencji fizjoterapeutycznej (wskazują na to wyniki pracy nr 4 i 6). Biorąc także pod uwagę różnorodność zmian posturalnych, które mogą wystąpić w okresie okołoporodowym, Habilitantka wskazuje, iż kluczowa jest indywidualna ocena postawy ciała i – w razie konieczności (np. w przypadku dolegliwości odcinka lędźwiowego kręgosłupa) – opracowanie indywidualnego programu terapeutycznego (publikacja nr 5). Z kolei w oparciu o wyniki prac nr 1, 2, 4-6 Habilitanta sugeruje, że zajęcia związane z aktywnością fizyczną dla kobiet w ciąży, prowadzone przez profesjonalistów takich jak fizjoterapeuci, instruktorzy fitness czy trenerzy personalni przeszkoleni do pracy z kobietami ciężarnymi, powinny zawierać elementy ćwiczeń równoważnych oraz angażujących mięśnie posturalne, dostosowane indywidualnie do potrzeb uczestniczek. Zwraca również uwagę, na znaczenie regularnej aktywności fizycznej, nie tylko w trakcie ciąży, ale również po porodzie (publikacje nr 1, 2, 4-6). Nie sposób się nie zgodzić z Habilitantką, że wyniki jej badań mogą przyczynić się do zwiększenia świadomości lekarzy położników i położnych o konieczności interdyscyplinarnego podejścia i współpracy z fizjoterapeutami, co z kolei może przynieść korzyści dla komfortu życia oraz ogólnego stanu zdrowia kobiet w ciąży i po porodzie.

Warto podkreślić, że w ramach głównego osiągnięcia naukowego Habilitantka pełniła rolę pierwszej autorki w czterech z sześciu prac i drugiej autorki w dwóch pozostałych. Rola Habilitantki w przeważającej części badań była kluczowa i obejmowała wszystkie etapy ich realizacji. Zgodnie z przesłaną dokumentacją (oświadczenia określające indywidualny wkład Habilitantki w każdą z wymienionych prac) można potwierdzić, że Habilitantka odpowiadała za opracowanie lub współtworzenie koncepcji badań, bezpośrednią realizację eksperymentów, przegląd literatury naukowej, współudział w analizie zebranych danych, interpretację wyników oraz przygotowanie publikacji zarówno pod kątem merytorycznym, jak i redakcyjnym. W pięciu pracach zajmowała się również formułowaniem odpowiedzi na uwagi recenzentów i przygotowywaniem ostatecznych wersji artykułów do publikacji. Dokładne oświadczenia określające indywidualny wkład Habilitantki w każdą z wymienionych prac zawarte są w załączniku 5.1.1-6.

Wypełniając powierzoną jej rolę, recenzentka wskazuje poniżej mocne strony całego cyklu i kilka punktów stanowiących, w jej opinii, ograniczenia poszczególnych prac i całego cyklu.

Wśród mocnych stron monotematycznego cyklu warto wymienić:

- w przekonaniu recenzentki, objęcie wsparciem merytorycznym tej grupy pacjentek należy uznać za istotne, a postawa Habilitantki w pełni wpisuje się w obszar społecznej odpowiedzialności nauki, której winniśmy wymagać od samych siebie i od innych naukowców, chcąc przyczynić się do zmiany rzeczywistości wokół nas na lepsze. Ma się nieodparte wrażenie, że tematyka zainteresowań naukowych Habilitantki nie wynika jedynie z chęci uzyskania wyższego stopnia naukowego, ale jest niejako naturalnym owocem działań Habilitantki, których nadrzędnym celem jest szeroko rozumiana chęć niesienia pomocy kobietom w ciąży, a przekazany do recenzji cykl jest tego efektem.
- fakt, że znacząca część badań w głównym obszarze zainteresowań Habilitantki zrealizowana została w ramach projektów naukowych, w których pozyskano finansowanie ze środków zewnętrznych (Habilitantka była głównym wykonawcą dwóch grantów ministerialnych oraz uczestniczką zespołów naukowych prowadzonych badania w ramach działalności statutowej AWF Katowice) należy ocenić wysoko; jest on także potwierdzeniem umiejętności współpracy Habilitantki przy przygotowywaniu dokumentacji, prowadzeniu i rozliczaniu tego typu projektów,
- analiza zakresu opublikowanych prac pozwala na wnioskowanie, że Habilitantka w pełni świadomie dobierała tematykę badawczą, wykazując się strategią patrzenia „z lotu ptaka” na badane zjawiska, a uzyskane wyniki badań upowszechniała zgodnie z zasadą „małych kroków”, które w nauce można odnieść do stawiania precyzyjnych pytań badawczych i próby odpowiedzi na te pytania. W związku z tym można wyrazić przekonanie o zachowaniu spójności logicznej w trakcie poszukiwań naukowych stanowiących podstawę monotematycznego cyklu,
- widoczny jest także rozwój kompetencji metodologicznych Habilitantki na przestrzeni realizowanych projektów. Przykładowo, o ile jednym z istotnych ograniczeń projektu doktorskiego był brak wykorzystania zaawansowanych analiz statystycznych z powtarzanimi pomiarami, o tyle w przeważającej większości w publikacjach włączonych do cyklu widoczne jest już zastosowanie analiz statystycznych dedykowanych badaniom longitudinalnym,

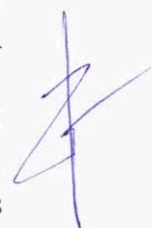
- w publikacjach włączonych do cyklu wykorzystywano narzędzia badawcze, o udowodnionej literaturowo wysokiej rzetelności pomiarowej, a w przypadku braku takich danych, przeprowadzano także badania pilotażowe mające na celu ocenę rzetelności wykorzystywanych narzędzi,
- testy funkcjonalne przeprowadzała najczęściej jedna osoba, licencjonowany terapeuta z odpowiednio wysokim doświadczeniem zawodowym, celem zminimalizowania ryzyka związanego z potencjalnie występującym błędem pomiarowym pomiędzy kilkoma osobami dokonującymi takiej oceny.

Ograniczeniami cyklu, zdaniem recenzentki, są:

- brak wyliczenia wielkości próby koniecznej do włączenia do badań (z uwzględnieniem spodziewanego odsetka uczestniczek, które z różnych powodów nie mogły pojawić się w kolejnych terminach badań). Wcześniejsze spełnienie tego wymogu statystycznego pozwoliłoby Habilitantce na bardziej wiarygodną estymację uzyskanych wyników na populację kobiet w ciąży oraz znacząco podwyższyłoby metodologiczną poprawność całego projektu,
- mała liczebność próby w publikacjach 1-5 włączonych do cyklu. Skutkiem „wypadania” uczestniczek z projektu stosunkowo niewielka liczba kobiet uczestniczyła we wszystkich oczekiwanych terminach pomiarów; w dwóch pierwszych publikacjach wyniki uzyskano z grupy 31 kobiet, w badaniu trzecim było to 28 kobiet, w badaniu czwartym 17 kobiet a w badaniu piątym jedynie 13 kobiet. Stąd, co podkreślała Habilitantka wraz z pozostałymi współautorami, zdecydowanie uzyskane wyniki należy traktować z dużą ostrożnością, gdyż mogą one być obarczone dużym błędem, a wnioski mogą być mało wiarygodne,
- brak – w większości publikacji – paragrafu, w którym Habilitantka i współautorzy przeanalizowaliby ograniczenia metodologiczno-organizacyjne poszczególnych projektów, które mogły mieć wpływ na uzyskane wyniki badań; taka krytyczna ocena własnego badania mogłaby obejmować rozważenie ryzyka potencjalnego błędu selekcji, błędu pomiaru, potencjalnie występujące różnice antropometryczne, funkcjonalne czy biomechaniczne pomiędzy pierwo- i wieloródkami czy subiektywny charakter określenia poziomu aktywności fizycznej deklarowanej przez uczestniczki badań,

- w opinii recenzentki, w autoreferacie można było także umieścić informację dotyczącą wyjaśnienia aspektów metodologicznych mogących mieć znaczenie dla całościowego odbioru cyklu, a które wychodziłyby poza zakres sekcji „*material and methods*” w poszczególnych opublikowanych pracach. Czy każdorazowo, gdy uczestniczka projektu pojawiała się w laboratorium, przeprowadzono u niej wszystkie różnorodne testy wymienione we wszystkich opublikowanych pracach? Czy jednak, poszczególne uczestniczki pojawiały się w laboratorium kilkakrotnie, uczestnicząc jedynie w określonych testach, tj.: jednego dnia oceniano COP a innego analizowano chód, a jeszcze innego oceniano nachylenie kości krzyżowej u każdej z nich. Wydaje się, że umieszczenie w autoreferacie takiego szczegółowego opisu schematu przeprowadzenia wszystkich testów i pomiarów ułatwiłoby zrozumienie całości koncepcji badawczej. Co więcej, pozwoliłoby odtworzyć bardziej precyzyjnie wykorzystane procedury pomiarowe przez inne grupy badawcze. Ponadto, pozwoliłoby także na bardziej precyzyjną analizę uczestnictwa kobiet w tym prospektywnym projekcie. W tej chwili trudno jest zrozumieć, dlaczego w badaniach w podobnych terminach pomiarów (np.: dwa i sześć miesięcy po porodzie) w jednej publikacji prezentowane są wyniki 31 kobiet (np. publikacja 1) a w innych pracach, opisane są jedynie wyniki zebrane od 17 lub 13 kobiet (odpowiednio publikacje nr 3 i 4). Można się jedynie domyślać, że część kobiet po prostu nie uczestniczyła w niektórych pomiarach. Pytanie, dlaczego tak się stało pozostaje bez odpowiedzi. Precyzyjny opis rozwiązałby pojawiające się wątpliwości a być może nawet stawiane pytanie byłoby wręcz nieuzasadnione,
- zdaniem recenzentki niektóre wnioski płynące z badań mogą jednak być źródłem nadinterpretacji. Przykładowo, w publikacji nr 4 pojawił się zapis „*Based on our findings, we suggest that postpartum women, at least up to 6 months after delivery, should follow exercise recommendations similar to those for pregnant women in regard to avoiding excessive stretching predisposing to their joint hypermobility*”, podczas gdy, w tej publikacji nie ma w ogóle informacji o jakichkolwiek ćwiczeniach stosowanych w badanej grupie. Być może jest to efekt znajomości wyników dotyczących aktywności fizycznej badanych kobiet, które były zbierane na potrzeby innego badania, i tam zostały przedstawione (vide praca nr 1). Innym przykładem może być zapis umieszczony w pracy nr 3: „*Six months after childbirth, the spatiotemporal characteristics of the gait pattern return to normal*”. Pojawia się pytanie o definicję normatywnych wartości w tej

grupie, a dodatkowe wątpliwości dotyczące „powrotu do normy” budzi fakt braku pomiarów chodu w testowanej grupie uczestniczek przed okresem ciąży; pierwszy pomiar w tym badaniu longitudinalnym został przeprowadzony na końcu pierwszego trymestru ciąży.

Podsumowując, pomimo wskazanych ograniczeń metodologicznych, przedstawiony do recenzji cykl sześciu prac powiązanych tematycznie, w opinii recenzentki, wypełnia nadrzędne kryterium osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o kulturze fizycznej. Pełna analiza dokumentacji habilitacyjnej pozwala także wnioskować, że cykl tematycznie w pełni wpisuje się w wieloletnie poszukiwania naukowe i doświadczenia badawcze Habilitantki.

2.2. *OCENA MERYTORYCZNA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH STANOWIĄCYCH ZNACZNY WKŁAD W ROZWÓJ DYSCYPLINY NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ*

W punkcie 4.2 autoreferatu Habilitantka wskazuje pozostałe osiągnięcia naukowe. Jej zainteresowania badawcze skupiają się wokół analizy zmian charakterystyki posturograficznej młodych dziewcząt wyczynowo uprawiających gimnastykę sportową, oceny rzetelności elektromiografii mięśni dna miednicy podczas treningu wibracyjnego kobiet, czy oceny mięśni prostych brzucha i kresy białej u kobiet w okresie okołoporodowym.

Na podkreślenie, w opinii recenzentki, zasługuje także wsparcie udzielane przez Habilitantkę członkom Studenckiego Koła Naukowego. Aktywność tego koła, działającego pod nazwą „Analiza wpływu ciąży na narząd ruchu”, w pełni wpisuje się w zakres kompetencyjny Habilitantki. Jednocześnie wskazuje na chęć dzielenia się przez nią swoim doświadczeniem i wiedzą z młodszymi koleżankami i kolegami. Tematyka opublikowanych wspólnie prac (m.in. analiza zależności pomiędzy BMI a przebiegiem porodów, badania nad wpływem faz cyklu menstruacyjnego na ruchomość zgięciową tułowia) wskazuje na zrozumienie potrzeb kobiet, w tym zwłaszcza pomijanych w literaturze przedmiotu zagadnień charakterystyki ciąży wśród sportswomenek. Tym samym, Habilitantka przyczynia się do rozwoju młodych kadr naukowych, które zapewne dzielić będą, zdaniem recenzentki, tę samą pasję i podejście do uprawiania nauki, zgodnej z jej społeczną odpowiedzialnością.

Ta część autoreferatu podparta jest precyzyjnymi informacjami dotyczącymi roli i wkładu Habilitantki w opublikowany dorobek naukowy, przedstawiony w tym fragmencie

autoreferatu, który ma współdecydować o awansie naukowym Habilitantki. Dodatkowo, wyszczególnione zostały źródła finansowania dla poszczególnych projektów naukowych (w ramach projektów statutowych AWF Katowice). Pewien niedosyt może budzić brak pełnienia przez Habilitantkę roli kierowniczkę projektów finansowanych z ogólnopolskich instytucji finansujących działania naukowe w Polsce (typu NCN, NCBiR, FNP), które potwierdziłyby skuteczność Habilitantki w uzyskiwaniu funduszy na realizowane aktywności naukowe.

Biorąc pod uwagę wynikające z ustawy wymagania stawiane przed osobą ubiegającą się o stopień doktora habilitowanego w zakresie posiadanych osiągnięć naukowych, recenzentka stwierdza, że przesłana dokumentacja spełnia te wymogi. Poprzez dotychczasowy dorobek naukowy i różnorodną działalność naukową Habilitantka wykazała znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o kulturze fizycznej.

Tym samym kryterium II zostało spełnione.

3. KRYTERIUM III – WYKAZYWANIE SIĘ ISTOTNĄ AKTYWNOŚCIĄ NAUKOWĄ REALIZOWANĄ WIĘCEJ NIŻ W JEDNEJ UCZELNI, INSTYTUCJI NAUKOWEJ LUB INSTYTUCJI KULTURY, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGRANICZNEJ

Habilitantka, w punkcie 5.1 autoreferatu (co zostało także potwierdzone stosownymi skanami pism w przesłanej dokumentacji habilitacyjnej) wskazuje, jako istotną aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, kilka projektów realizowanych w ramach współpracy z innymi jednostkami naukowymi, w tym w szczególności:

- staż naukowy w Katedrze Rehabilitacji na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu w Uniwersytecie Karola w Pradze (załącznik 10.1), którego opiekunką była dr Jitka Malá,
- współpracę międzyuczelnianą z członkami zespołu badawczego Katedry Radiologii i Medycyny Nuklearnej WNMK Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, prof. dr hab. n. med. Katarzyną Gruszczyńską, prof. dr hab. n. med. Janem Baronem, oraz dr n. med. Maciejem Cebulą ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach,
- współpracę międzynarodową z prof. Augusto Gil Pascoalem z Faculdade de Motricidade Humana, Universidade de Lisboa (z Wydziału Motoryczności Człowieka, Uniwersytetu Lizbońskiego) oraz prof. Patricią Mota z H&TRC – Centro de Investigação em Saúde e Tecnologia, Escola Superior de Tecnologia da Saúde de Lisboa (ESTeSL) – Instituto Politécnico de Lisboa (z Centrum Badań nad Zdrowiem i Technologią w Lizbońskiej Szkole Technologii Zdrowia (ESTeSL) Politechniki w Lizbonie) w Portugalii, nawiązaną

w kwietniu 2022 roku podczas pobytu szkoleniowego na Wydziale Motoryczności Człowieka Uniwersytetu Lizbońskiego w ramach programu ERASMUS+.

Wyżej wymieniona współpraca znajduje potwierdzenie w dokumentacji przesłanej do oceny recenzenckiej. Wynika z niej jednoznacznie, iż Habilitantka albo już opublikowała publikacje naukowe wspólnie z udziałem naukowców z innych ośrodków naukowych, albo brała udział w konferencjach naukowych z wystąpieniami wspólnego autorstwa, albo przesłane manuskrypty opisujące wyniki wieloośrodkowych badań znajdują się na etapie recenzji redakcyjnej. Spośród 16 publikacji wskazanych w tej części autoreferatu, 13 zostało opublikowanych w czasopismach z listy filadelfijskiej. W 9 pracach Habilitantka pełniła rolę pierwszej autorki, w dwóch publikacjach była drugą autorką a w kolejnych dwóch – pełniła rolę autorki wspierającej.

Biorąc pod uwagę wynikające z ustawy wymagania stawiane przed osobą ubiegającą się o stopień doktora habilitowanego w zakresie wykazywania się istotną aktywnością naukową realizowaną więcej niż na jednej uczelni, recenzentka stwierdza (w oparciu o analizowaną dokumentację habilitacyjną), że Habilitantka, w stopniu co najmniej dostatecznym, te wymagania spełnia.

Tym samym kryterium III zostało spełnione.

OCENA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH ORAZ POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ

Recenzentka zapoznała się z przedstawionymi przez Habilitantkę informacjami o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej, wymienionymi w punkcie 6. Ustawa nie zobowiązuje recenzentki do oceny merytorycznej tego dorobku dla skuteczności procesu nadawania stopnia doktora habilitowanego w określonej dziedzinie, w zakresie określonej dyscypliny naukowej. Niemniej, warto w tym miejscu wspomnieć, iż Habilitantka prowadzi zajęcia dydaktyczne na AWF we Katowicach od 2001 r. z przedmiotu m.in. „Fizjoterapia kliniczna w ginekologii i położnictwie”, a od 2015 roku z „Klinicznych podstaw fizjoterapii w ginekologii i położnictwie” oraz „Fitness dla kobiet w ciąży – aktywne przygotowanie do porodu”. Jest także współautorką treści programowych i koordynatorką tego ostatniego przedmiotu. Habilitantka jest również pomysłodawczynią i autorką treści programowych przedmiotu, który od 2023 realizuje w języku angielskim: „Physiotherapy for pregnancy-related musculoskeletal dysfunction - new reports”. Tym samym jej działalność naukowa i dydaktyczna są bardzo spójne. W dokumentacji można

także znaleźć opis przeprowadzonych przez Habilitantkę wykładów z tematyki dotyczącej fizjoterapii w ginekologii i położnictwie dla nauczycieli akademickich oraz studentów Wydziału Fizjoterapii w Universitatea Națională De Educație Fizică Și Sport București (Państwowym Uniwersytecie Wychowania Fizycznego i Sportu w Bukareszcie, informacje o prowadzonym przez Habilitantkę kursie, którego celem jest wyposażenie uczestniczek i uczestników w specjalistyczną wiedzę oraz umiejętności niezbędne do bezpiecznego i efektywnego prowadzenia treningu zdrowotnego dla kobiet w ciąży i po porodzie. Ponadto dokumentacja habilitacyjna wskazuje także na pełnione przez Habilitantkę funkcje związane z aktywnością organizacyjną, jej działalnością recenzencką i promotorską (pełniła rolę opiekunki naukowej nad magistrantami i opiekunki pomocniczej nad doktorantką). Habilitantka przedstawiła także m.in. informacje dotyczące uzyskanych przez nią nagród rektorskich oraz podejmowanych działań związanych z popularyzacją nauki, w tym szczegółowe informacje dotyczące jej czynnego udziału w konferencjach naukowych.

WNIOSEK KOŃCOWY

Po zapoznaniu się i analizie dokumentacji habilitacyjnej Pani dr Agnieszki Opali-Berdzik stwierdzam, że wypełnia ona wszystkie kryteria wymagane ustawowo w procesie ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (zgodnie z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2023 r. poz. 742 wraz z późniejszymi zmianami). Jej wykształcenie, posiadanie w dorobku osiągnięć naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o kulturze fizycznej a także wykazana istotna aktywność naukowa w ramach współpracy z innymi instytucjami naukowymi upoważniają mnie do poparcia jej wniosku. Tym samym rekomenduję Senatowi Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach dopuszczenie dr Agnieszki Opali-Berdzik do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Poznań, 20.01.2024

dr hab. n. o zdr. Monika Grygorowicz

MONIKA GR760PROWICZ